

Čestlivo

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplíc n. B.

Fotografie Pavla Zámarského

KVĚTEN 1976

*Náš prvý máji, nevyletí dnes
střelný prach vzteku všude umístěný,
ale kdo strachy nezalez,
doutnák má dávno připravený,
hlídá jen strašnou nálož ticha,
dychtivě čeká, sotva dýchá.*

Jak je to dávno, strašlivě dávno, ale jen zdánlivě dávno od onoho 1. května 1942, kdy František Halas v ilegálním Rudém právu otiskl tyto verše k prvému máji.

A jak absolutně odlišně budeme slavít prvý máj roku 1976, slavné květnové dny, Den vítězství v optimistické a vítězné atmosféře právě skončivšího XV. sjezdu naší komunistické strany.

Někdy do kratičkého rozmezí dvou letopočtů se vejdou celé dějiny, které znamenají změnu jedné epochy v druhou, přechod od vlčího kapitalismu v socialismus. Atakovou proměnu střední a starší generace u nás zažila a mladá generace má to nepředstavitelné štěstí žít v míru a budovat komunismus. A co je nejkrásnější!

Drtivá většina těch, kteří budou manifestovat na prvého máje, kteří budou vzpomínat na vítězství nad fašismem, kteří vyjádří své poděkování životodárné úloze Sovětského svazu, jsou spoluvůdci, spolubojovníky nové epochy, nestáli po všechna ta léta se založenými rukama. Byli všude tam, kde to bylo zapotřebí. Budovali náš socialistický průmysl i zemědělství. Podíleli se na rozkvětu kultury, která patří lidu.

A v májové dny roku 1976 půjdou s námi noví hrdinové socialistické práce, z rodu Žabčíků a Sakmarů, tisíce a desetitisíce těch, kteří denně naplňují ve skutek heslo, které se zrodilo v našem Severomoravském kraji: Dnes lépe než včera, zítra lépe než dnes!

I v tom je základní smysl XV. sjezdu naší strany. A s novou naléhavostí a pravidelností zní právě v tyto dny slova klasika socialistické poezie Stanislava K. Neumanna z jeho básně:

1. máj 1947

*Nemohl nám a nesměl už nikdo zabránit v pochodu,
nemohl nám a nesměl už nikdo umlčet zpěvy,
náležejíce lidu, náležíme národu,
země je naše, národ je náš, dnes celý svět je levý.*

Ing. Jiří SUMARA,
člen SmKV KSC
a místopředseda MěstV KSC

Z HISTORIE KSČ V HRANICÍCH

1. máj 1936 před 40 lety

V roce 1933 po nástupu Hitlera k moci v Německu vyvstala pro světový mír vážná hrozba v podobě německého fašismu.

VII. kongres Komunistické internacionály v létě 1935 připomněl, že hlavním úkolem dělnické třídy a celého lidstva je zabránit vítězství fašismu a tím nové válce. Zároveň VII. kongres Komunistické internacionály poukázal na to, že je nutno překonat roztržičnost dělnické třídy a vytvořit jednotnou frontu proletariátu.

Fašistická diktatura v Německu znamenala od počátku také hrozbu pro svobodu Československa. I v naší republice vyvstávaly síly, které usilovaly o nastolení fašismu.

V dubnu 1936 před čtyřiceti lety se sešel v Praze VII. sjezd KSČ, který prohlásil zcela jednoznačně, že KSČ je pro obranu demokracie a republiky a proti fašismu. Celým sjezdovým jednáním prolínala myšlenka Klementa Gottwalda: „Pozice komunistické strany ve věci ohrožení Československa hitlerovským fašismem je pozicí obrany Československa proti Hitlerovi, obrany Československa proti fašismu.“ Obrana demokracie a nezávislosti odpovídala zájmu proletariátu a lidových mas. Mimo to poukázal VII. sjezd na mezinárodní význam obrany Československa. Cílem německého fašismu bylo nejen podrobit si Československo, ale ovládnout svět a zničit SSSR. Obrana Československa znamenala tehdy obranu míru a Sovětského svazu. Proto byla i ve shodě s třídním zájmem československého a mezinárodního proletariátu a ve shodě se smýšlením většiny národů Československa. VII. sjezd KSČ stanovil taktiku lidové fronty na obranu republiky a za demokratizaci země a vyzval ke spolupráci všechny antifašisty, upřímné demokraty a vlastence.

V tomto duchu slavila před čtyřiceti lety KSČ první máj i v Hranicích. V den 1. května 1936 se komunisté shromáždili v deset hodin dopoledne před Slimákovým hostincem v tehdejší Wilsonově třídě (hostinec byl v roce 1974 demolován, na jeho místě se ve třídě 1. máje staví nová prodejna potravin). Průvod KSČ prošel nyníjší ulicí 1. máje, Zápotockého ulicí, náměstím Kl. Gottwalda, Leninovou ulicí, na prostranství za mostem přes Bečvu, kde se konal tábor lidu. Shromáždění zahájil Petr Novotný, jeden z tehdejších představitelů KSČ v Hranicích. Vzpomněl tradice oslav Svátku práce a řekl: „Každoročně 1. května demonstrují dělníci na ulicích za svá práva a požadavky, přičemž někdy tekla i krev. Nyní provokují nejvíce fašistické hordy po způsobu provokace Hitlerovy, který 7. března obsadil demilitarizované pásmo v Porýní. Je proto nutno dělnictvo probudit a postavit se proti těmto fašistickým choutkám, když tito fašisté nesledují jiné cíle, než cíle válečné. Voláme proto ke všem dělníkům starým heslem Leninovým: Proletáři všech zemí, spojte se!“

Jako hlavní řečník vystoupil František Macháček, krajský tajemník KSČ z Kojetína. Ve svém projevu uvedl, že je nutno si připomenout, že jedině v ukázněné jednotě je síla a moc a tyto složky mají nedozírný význam pro světový mír. Sjednocení dělnické třídy by mělo být odpovědí na Hitlerovy provokace. Proto se snaží KSČ každoročně pořádat jednotné oslavy všech dělníků, zatím však je

tato snaha bezvýsledná, protože jiné politické strany pořádají oslavy samostatně. Ale ani to, pravil tajemník Macháček, komunisty od další práce neodradí. Dále prohlásil, že buržoasie na celém světě je stejná a couvá jen před silou a tlakem; osobami a obavami se u fabrikantů nic nespraví, jen síla je může donutit k ústupu. Vyzval také všechny dělníky k pohotovosti, aby mohli bránit republiku proti fašistickému Německu, i když republika nedává dělníkům vše, co žádají. Připomněl, že zbrojaři mají jediný cíl, to jest co největší výdělek a je jim jedno, kolik krve na jejich záměry padne. Pracující třída již děle na to nemůže hledět, vzorem mohou být příklady ve Španělsku a ve Francii, kde už socialistické strany vytvořily jednotnou frontu. Jako protiklad k hladu a nezaměstnanosti ve světě poukázal na poměry v Sovětském svazu, kde je dostatek chleba a práce. V závěru vzpomněl utrpení dělnictva v Německu, zvláště mučedníka Ernsta Thälmana a ostatních dělnických představitelů v německých žalářích. Na závěr prohlásil: „Rozcházíme se se slibem, že budeme budovat jednotnou frontu, aby se stala skutkem, budeme bojovat za mír, svobodu, práci a chléb!“

1. máj 1936 v Hranicích se vyznačoval rovněž internacionálním charakterem. Dalším řečníkem byl totiž František Čada z Potštátu. V německém projevu ukázal na poměry v německých krajích republiky, kde podobně jako v Německu slibuje Henleinova strana to, co nemůže splnit. Jak v českých krajích, tak i v pohraničí kapitalisté vykořisťují dělníky. Prohlásil, že pokud budou kapitalisté, tudíž bude i bída, nutno je tedy zničit i s kořeny.

Jeho slova byla přetlumočena do češtiny. Na závěr prohlásil další komunistický předák v Hranicích Alois Hlobil, že největší nebezpečí spočívá v možnostech dalšího růstu Henleinovy strany: „Budeme bojovat proti Hitlerovi, Henleinovi a tento boj bude jednotným bojem proti fašismu,“ řekl závěrem.

Po ukončení tábora lidu a po zapění Internacionály, se účastníci opět odebrali v průvodu ulicemi města až na konec nyníjší ulice 1. máje, kde se v klidu rozešli. Shromáždění hranických komunistů před čtyřiceti lety 1. máje 1936 vyznělo jako vážné varování před nebezpečím fašismu a jako výzva k utvoření jednotné fronty před hrozícím nebezpečím.

— ★ —

Prameny a literatura:

Příručka k dějinám KSČ, Praha 1971.

Okresní archiv, pracoviště Potštát, fond: Okresní úřad Hranice.

Přehled, nezávislý týdeník kraje hranicko-lipenského a novojičického, roč. VI., 1936.

Z MĚSTSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU V HRANICÍCH

Integrace obce Olšovec.

Na základě zákona č. 36/60 Sb. o územním členění státu a pod vedením stranických orgánů, po projednání a schválení v orgánech a společenských organizacích Národní fronty, v radě MěstNV a po předchozím souhlasu převážně většiny občanů požádala obec Olšovec o sloučení s městem Hranice.

Prováděnou integrací vznikají předpoklady pro kladné řešení všech celospolečenských záležitostí jak v politickovýchovné, tak kulturně společenské oblasti, při řešení otázek služeb, péče o zdraví, vzdělání a kulturní život občanů.

Na doporučení rady MěstNV v Hranicích po projednání v orgánech Národní fronty, přijalo plenární zasedání MěstNV v Hranicích dne 21. dubna 1976 toto usnesení:

1. Plenární zasedání MěstNV v Hranicích podle § 16, odst. 1, zákona č. 36/60 Sb., o územním členění státu po projednání souhlasí se sloučením obce Olšovec s městem Hranice v jeden územní celek se sídlem v Hranicích k 30. dubnu 1976.

Nově vytvořený územní celek ponese název Hranice — místní část Olšovec.

2. Plenární zasedání MěstNV v Hranicích projednalo a schválilo **doplnit orgány MěstNV o poslance bývalého MNV Olšovec takto:**
Finanční komise: **Helena Ficková, Karel Rudolf,**
školská a kulturní komise: **Karel Kozák,**
plánovací komise: **Vladimír Lála,**
komise pro výstavbu: **Miroslav Novák, Antonín Vika,**
bytová komise: **Karel Rýpar,**
zdravotní a sociální komise: **Ludmila Špirutová,**
komise ochrany veřejného pořádku: **Pavel Pilař,**
výbor lidové kontroly: **Rudolf Friebe, Josef Röder.**

— ★ —

DOBRÁ PRÁCE ZASLOUŽÍ POCHVALU

Důležitým úkolem národních výborů je zajišťovat dobré a plynulé zásobování obyvatelstva a dobrou úroveň služeb obchodu. Po pravdě řečeno, není to zrovna lehký úkol, i když každý jistě víme, že se práce obchodních organizací podstatně zlepšila. Stále však je co zlepšovat, stále ještě přežívají dílčí nedostatky, jako je nedodržování měr, vah a ceny, nevhodné jednání se zákazníkem, schovávání zboží pro známé apod. Samotný městský národní výbor by ovšem tuto úlohu mohl těžko plnit, má však velmi užitečného pomocníka — spotřebitelskou radu, která pomáhá městskému národnímu výboru vykonávat kontrolní činnost v obchodě. Hájí tak nejen oprávněné zájmy a práva občanů, ale současně i vychovává spotřebitele. Tento 17členný kolektiv dobrovolných spolupracovníků vykonal v minulém roce opravdu velký kus záslužné práce. Dokazuje to např. již sama skutečnost, že provedl celkem 1065 kontrol, tedy v průměru 62 kontrol na jednoho člena. Zjistil řadu nedostatků, které byly buď na místě odstraněny, nebo o jejich odstranění byl požádán podnik a náprava byla sledována. Činnost byla zaměřena na poctivost prodeje, na dodržování hygieny, správnost měr a vah, vyřizování zápisů v knihách přání a stížností, dodržování provozní doby, na kvalitu prodávaného zboží, vystavování účtenek ve veřejném stravování apod. Prováděl také průzkum o spokojenosti spotřebitelů se službami obchodu, prověřoval dodržování ustanovení o boji proti alkoholismu a sledoval také plnění socialistických závazků prodejen na zvelebení města. Pole působnosti spotřebitelské rady bylo tedy opravdu široké. Kromě toho se její členové účastnili čtyř kontrolních akcí organizovaných Českou obchodní inspekcí, a to úspěšně. Činnost spotřebitelské rady projednávala a hodnotila také rada MěstNV a komise pro MH a obchod a v minulých dnech na celookresním aktivu v Přerově získala v soutěži o nejlepší spotřebitelskou radu MěstNV Hranice 1. místo a 12 členů spotřebitelské rady bylo vyhodnoceno a jejich práce oceněna upomínkovými dárky. Právem byla takto oceněna obětavá a neúnavná práce soudružek Bubelové, Sklenaříkové, Fojtíkové, Ulmanové, Charbulákové, Drašnerové, soudruhů Formánka, Szabo, Roháče, Oravy a Kopřivy. Pochvalu ovšem zaslouží i všichni ostatní členové kolektivu stejně jako soudružka Nováková z odboru MH a obchodu MěstNV, která činnost spotřebitelské rady usměrňovala a všemožně podporovala. Činnost spotřebitelské rady a MěstNV v Hranicích patří na úseku ochrany spotřebitelů k nejlepším v kraji a zájem o tuto činnost je zárukou i do budoucna.

JUDr. František Hájek,
Česká obchodní inspekce

DEN UČITELŮ 1976

Učitelé a školští pracovníci a s nimi celá veřejnost oslavila 28. března Den učitelů. V Hranicích oceňuje při této příležitosti rada MěstNV práci pedagogických pracovníků udělením čestných uznání těm učitelům, kteří svou vyučovací a ideově výchovnou prací dosahují velmi dobrých výsledků a aktivně se zapojují do veřejně prospěšné práce. Na besedě s představiteli MěstV KSČ a MěstNV dne 25. března 1976 převzali **čestné uznání rady MěstNV v Hranicích** tito učitelé a pedagogičtí pracovníci:

Věra Kučová, učitelka mateřské školy I. ve třídě Čs. armády,
Pavla Šteffanová, učitelka mateřské školy n. p. HCV,
Anselma Jamborová, ředitelka mateřské školy v místní části Velká,
Marta Tillingerová, učitelka I. ZDŠ, třída 1. máje 15,
Věra Benová, učitelka III. ZDŠ, nám. 8. května,
Božena Zabloudivová, učitelka ZDŠ v místní části Drahotuše,
Libuše Dvořáková, učitelka ZDŠ v místní části Velká,
Danuše Rubáčková, učitelka zvláštní školy internátní,
Jiří Siegl, učitel dílenského vyučování střední průmyslové školy,
Marie Nezhybová, profesorka střední zdravotnické školy,
Karel Sargánek, profesor střední lesnické technické školy,
Milan Rakušan, učitel odborného učiliště n. p. SIGMA,
Jaroslav Pavelka, mistr odborného výcviku zemědělského odborného učiliště,
Marie Samková, učitelka lidové školy umění,
Jarmila Hurajová, vedoucí oddělení společenských věd a estetiky Městského domu pionýrů a mládeže.

Čestné uznání rady ONV v Přerově obdržel:

Josef Grmela, zástupce ředitele I. ZDŠ, třída 1. máje 15.

Čestné uznání školské a kulturní komise ONV převzali:

Jarmila Gladišová, učitelka II. ZDŠ, Šromotovo náměstí,
Jiřina Pospíšilová, ředitelka Městského domu pionýrů a mládeže,
ing. Radomír Štěpáník, ředitel III. ZDŠ, náměstí 8. května.

Veřejné ocenění odboru školství Severomoravského KNV a krajského výboru Odborového svazu pracovníků školství a vědy v Ostravě dostal:

ing. Lubomír Dohnal, profesor střední lesnické technické školy.

Veřejné ocenění ministerstva školství a Českého výboru odborového svazu pracovníků školství a vědy převzal:

ing. Libor Janovský, profesor střední lesnické technické školy a
Antonín Michalík, zástupce ředitele II. ZDŠ, Šromotovo náměstí.

Čestné uznání Severomoravského krajského výboru KSČ za aktivní a angažovanou politickou práci na úseku školství Severomoravského kraje obdržela:

Helena Homolová, ředitelka střední zdravotnické školy a
Jarmila Michalíková, okresní školní inspektorka.

LN

POZDRAVY HRANICKÝCH ŽÁKŮ A STUDENTŮ XV. SJEZDU KSČ

2. dubna se v sále Jednotného klubu pracujících představili hranické veřejnosti a rodičům **žáci všech tří hranických základních devítiletých škol** na slavnostní akademii na počest XV. sjezdu KSČ. Čestnými hosty byli i dlouholetí členové KSČ Aloisie Tomečková, Petr Mateřánka a Ferdinand Ostravský. V zajímavém a obsahově angažovaném programu, jehož průvodní text napsala, nacvičila a režirovala zástupkyně ředitele III. ZDŠ Jarmila Vavrecková, se střídala bezprostřednost a radost nejmenších prvňáčků s živými a působivými scénkami starších žáků. Další předvedli fyzickou zdatnost a odvahu při cvičení na švédské bedně, dívky vyjádřily pohybem smysl pro rytmus a ladnost v ukázce jazzgymnastiky. Závěrečná sborová píseň pěveckého souboru III. ZDŠ a symbolické zamávání šátků na závěr bylo pozdravem delegátů XV. sjezdu KSČ.

Studenti hranických škol II. cyklu pozdravili XV. sjezd KSČ na přehlídce souborů zájmové činnosti, kterou 8. dubna uspořádalo Okresní kulturní středisko pro hosty lázní Teplíc nad Bečvou. Program uvedl člen KV KSČ ing. Jiří Sumara, ředitel střední lesnické technické školy. Pozorným návštěvníkům, mezi nimiž byli zástupci Okresního kulturního střediska z Přerova, MěstV KSČ, MěstNV a Jednotného klubu pracujících z Hranic, se jako první představila **kulturní úderka hranického gymnázia**, vedená prof. Marií Hudcovou. V pásmu veršů, hudby a zpěvu studenti připoměli význam VRSR, velikost V. I. Lenina a pozdravili XXV. sjezd KSSS a XV. sjezd KSČ. Vypělí **žáci lidové školy umění**, za vedení ředitelky M. Kavanové, zahráli na sólové nástroje skladby Z. Blažka, A. Dvořáka, F. Chopina a R. Heidera. V třetí části vystoupily dva **soubory, složené ze studentů střední lesnické technické školy a studentek střední zdravotnické školy**. Recitační soubor přednesl působivou poému Jiřího Sumary „**Za svobodu**“ a pěvecký soubor za řízení uč. J. Slimáčka uvedl písně L. Janáčka, E. Suchoně a dvě světové písně. Celé odpoledne, připravené pracovníci OKS B. Ottovou, ukázalo angažovanost studentů hranických středních škol v roce XV. sjezdu KSČ a 55. výročí založení KSČ.

Ve spolupráci s Okresním kulturním střediskem uskutečnil Jednotný klub pracujících v Hranicích tuto přehlídku také pro hranickou kulturní veřejnost. Přehlídka bude rozšířena o vystoupení pěveckého sboru III. ZDŠ v Hranicích, který řídí s. S. Ludmilová. Přehlídka bude mít slavnostní charakter a bude věnována 55. výročí založení KSČ. Přehlídka se bude konat ve středu 12. 5. t. r. v 16 hodin v sále JKP.

LN

— ★ —

SOUTĚŽ „JAK ZNÁŠ SVÉ MĚSTO“.

Příspěvkem **MěstV SSM v Hranicích** k XV. sjezdu KSČ byla úspěšná soutěž mladých na téma „**Jak znáš své město**“. Náplní soutěžních otázek byly jak pokrokové tradice v minulosti, tak současný život, zejména průmysl, školství, rozvoj sportu, politické události a socialistické budování, ale i přírodní zajímavosti, kulturní památky a význačné osobnosti politického a uměleckého života se vztahem k Hranicím. Soutěže se zúčastnili zástupci 18 vybraných organizací SSM z hranických podniků, závodů a škol. Ze tří soutěžních večerů vyšlo šest finalistů, kteří se utkali 7. dubna 1976. Prokázali všichni nejen dobré znalosti o svém městě, ale podle soutěžních podmínek přivedli na jeviště Jednotného klubu pracujících i zajímavé osobnosti z Hranic, s nimiž uspořádali krátký, výstižný rozhovor o jejich práci. Tak mohli mladí návštěvníci večera se seznámit s ředitelkou městské knihovny J. Jesenskou, s malířem J. Štěpánem, s předsedou CZV SSM v n. p. SIGMA O. Vitonským a se sportovci ing. J. Jaškem a J. Hanzlíčkem. Vítězem soutěže se stala **Marcela Radochová z ČSO SSM střední zdravotnické školy**,

další místa obsadili: **Radko Kabilka** ze ZO SSM podnikového ředitelství Severomoravských cihelen, **Petr Hradečný** z CZO SSM n. p. SIGMA, **Katarina Stoklasová** ze ZO SSM Městského domu pionýrů a mládeže, **Dalibor Vacek** z ČSO SSM gymnázia a **Bedřich Hudzieczek** z ČSO SSM střední lesnické technické školy. Všichni finalisté dostali pěkné ceny, které věnovaly hranické podniky. Soutěž připravili pečlivě členové MěstV SSM v čele s iniciativním předsedou Zb. Grossmannem, po všechny večery pohotově a vkusně pořad slovem provázel Fr. Vainbuch z Olomouce. Odpovědi soutěžících posuzovala porota, v níž za předsednictví prof. L. Novotného zasedali zástupci Jednotného klubu pracujících, MěstV SSM, MěstNV a hranických podniků. Hudební doprovod na závěrečném večeru obstrala skupina Ivo Pavlíka se zpěváky Věrou Špinarovou a Z. Manem. Soutěž ve svém průběhu ukázala, že mladí lidé sledují s otevřenými očima život ve svém městě a mají o něj zájem. A MěstV SSM se postaral mladým o vhodnou náplň pro jejich volný čas.

LN

ŽACÍ LIDOVÉ ŠKOLY UMĚNÍ V CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽI

Oddělení dechových nástrojů lidové školy umění v Hranicích vykazuje velmi dobré výsledky práce. Za vedení osvědčených učitelů Stanislava Borka a Josefa Slimáčka se daří práce jak ve výchově velmi dobrých sólových hráčů, tak i v souborech. Žáci dechového oddělení vystupují také často na veřejnosti, zejména v poslední době na Leninských večerech SČSP a při jiných slavnostních příležitostech pro složky Národní fronty. Dechový orchestr účinkoval i na celostátní výstavě zlepšovacích návrhů mladých, ZENIT, v Ostravě. Hranická veřejnost s porozuměním a s povděkem přijímá výkony žáků. O dobré snaze a úsilí učitelů dechového oddělení svědčí i **výsledky v soutěži žáků lidových škol umění**, jež v letošním roce je zaměřen právě na hru na dechové nástroje.

V okresním kole obsadili první místa ve hře na trubku: Milan Černý a Boh. Poledna, ve hře na klarinet Petr Škrobálek, ve hře na lesní roh Jana Kavanová, kvartet lesních rohů a dechový kvintet, všichni z hranických škol a ve hře na akordeon Pavel Pilař z pobočky LŠU v Potštátě. Sedm dalších žáků obsadilo v okresním kole druhá místa.

V krajském kole byli první a zajistili si postup do celostátního ústředního kola **Boh. Poledna ve hře na trubku a kvartet lesních rohů ve složení J. Kavanová, W. Drexler, R. Kořenek a J. Churý**. Celostátní soutěž proběhne v květnu v Kraslicích. Repertoár účinkujících je sestaven z náročných skladeb většinou českých skladatelů, dobře se v něm uplatňují i skladby hranického autora Rudolfa Heidera.

LN

FLUORIZACE PITNÉ VODY.

Jednou z progresivních metod, jak snížit počet zubních kazů u dětí v průměru až o sedmdesát procent, je obohacování pitné vody fluoridovými ionty. U nás už v několika městech je tento způsob prevence zubních kazů s úspěchem zaveden. Fluorizování pitné vody v širším měřítku bránily dosud ve vodárnách nevyřešené technické a ekonomické otázky, zvláště nebylo k dispozici vhodné dávkovací zařízení, jež by umožňovalo pravidelné a soustavné obohacování vody fluoridovými ionty.

19. března 1976 se ustavila **komplexní racionalizační brigáda**, v níž jsou pracovníci Krajského střediska pro vodovody a kanalizace v Ostravě — vývojové a poruchové dílny Lučina, sdružení v brigádě socialistické práce vedené St. Hrabcem, kteří dali k akci podnět, zástupce OVAK v Přerově Josef Cenk, zástupci OVAK — provoz Hranice Jiří Jakubka a Josef Gadas, zástupce laboratoře nemocnice s poliklinikou v Hranicích PhMr. Em. Weber, představitelé zubního oddělení

polikliniky v Hranicích dr. Jiří Mikulášek a dr. Eva Kutějová. Tato komplexní racionalizační brigáda se zavázala, že na počest XV. sjezdu KSČ zajistí zhotovení a instalaci zařízení pro fluorizaci pitné vody tak, aby do konce letošního roku bylo toto zařízení v hranickém vodovodu v provozu a byly tak vytvořeny předpoklady pro využití této technologie v dalších úpravách pitné vody

LN

NAUČNÁ STEZKA LESNICKÁ VE VALŠOVICÍCH VÁS OČEKÁVÁ

Stalo se již dlouholetou tradicí, že v měsíci dubnu oceňujeme celospolečenský význam lesů i zeleně jako výraz nového socialistického vztahu k lesu a lesnímu hospodářství.

Hovoří se často, že město Hranice má malebné okolí. Máme tím na mysli i množství zeleně, která ve své druhové, tvarové a barevné rozmanitosti vytváří podstatnou složkou s dekorativními prvky v okolní přírodě a krajině.

Jedním z provozních jednotek lesního hospodářství na Hranicku, je i školní lesní střední lesnické technické školy v Hranicích, se sídlem ve Valšovicích. Pracovníci školního polesí spolu s pedagogickými pracovníky SLTS připravili pro milovníky přírody a lesa naučnou lesnickou stezku, která tvoří turisticky nenáročný okruh, zvládnutelný všem generacím.

Většina naučných stezek v ČSSR se nachází v chráněných přírodních rezervacích, které návštěvníkům poskytují přírodovědné informace o lokálních zajímavostech. Občané z Hranic, Teplic n. B., i lázeňští hosté znají naučnou stezku přírodovědného typu v Hůrce, která byla otevřena péčí Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Ostravě v roce 1972.

V současné době se otevírá stezka jiného typu, jejímž obsahem je především lesnická tematika. Stezka umožňuje na trase 7,5 km dlouhé vedle fyzického a duševního osvěžení pohlédnout do intimity lesa, do jeho zákonitostí, kde vedle přírodních podmínek se po staletí uplatňuje práce lesních dělníků a techniků. Lesníci takto poodhalili svůj stavovský krunýř a připravili všem zájemcům o les možnost nahlédnout do hospodářských zásahů v lesích i zhlédnutí zajímavých objektů ve východní části Hranické pahorkatiny.

Trasa má 14 zastávek, které informují návštěvníky o způsobech pěstování lesů, o jeho ochraně, o památných místech na školním polesí, o romantických zákoutích a vodních plochách, o významných dřevinách, o přírodních rezervacích, o zvěři i zajímavostech přírody v místech trasy. Trasa začíná u lesovny školního polesí ve Valšovicích a tamtéž končí. Jednotlivé objekty jsou označeny výraznými tabulkami s číslem a názvem objektu. Celá trasa je označena červenobílými značkami, které tvoří 2 trojúhelníčky. Změny ve směru trasy jsou označeny červenými šipkami. Trasa je převážně vedena po lesních cestách, jen severní svahy jsou zpřístupněny renovovaným loveckým chodníčkem. Na trase je několik odpočívadel a jedno místo (Valšovické rybníčky), je vyhrazeno k táboření.

Pro vážné zájemce o lesy, pokrývající část Hranické pahorkatiny, byl vydán průvodce naučnou stezkou s orientačním plánkem a 32 stranami textu. Tento průvodce je k dostání na SLTS (informační středisko), nebo přímo na školním polesí ve Valšovicích.

Ing. Vojtěch Richtár, CSc.

Z GALERIE HRANICKÝCH VÝTVARNÍKŮ 19. STOLETÍ.

PhDr. Bohumír Indra

HRANICKÝ MALÍŘ — KRAJINÁŘ TADEÁŠ MILLIAN (1794—1875?)

Ve čtyřicátých až sedmdesátých letech minulého století byl v Hranicích činný a známý jako malíř — krajinář **Tadeáš Millian, vlastním povoláním úředník okresního úřadu a dříve krajského úřadu v Hranicích**. Počet obrazů, jež vytvořil, je značný a mnoho sě jich podnes dochovalo v muzejích a obrazových galeriích. Ve své době byl Millian kritikou hodnocen jako vynikající moravský krajinář. Jeho dílo čeká však teprve na odborné zhodnocení ve vývoji moravské krajinné malby poloviny 19. století. Také v životopise tohoto plodného malíře je stále několik nevyjasněných otázek. Kusá životopisná data z tištěných úředních schematicismů a starší literatury shrnul a otiskl o Millianovi již r. 1932 Fl. Zapletal, nepřinesl však žádné nové poznatky, ani se nepokusil o zjištění rozsahu jeho díla, resp. dochovaných děl.

Thaddeus Millian, jak se sám podepisoval, se narodil v městečku Polné v Čechách 3. října 1794, jež patřilo k velkostatkům mikulovských Dietrichštejnů stejně jako velkostatky Hranice a Lipník n. B. Rod Millianů byl v Polné značně rozvětven, otec Tadeášův František i děd byli ševci. Po absolvování nižších latinských škol nastoupil mladý Millian r. 1814 jako **kancelista u Krajského úřadu přerovského kraje v Hranicích**. V říjnu 1816 se oženil s Terezií, dvacetiletou dcerou bohatého hranického měšťana a obchodníka sukny Josefa Pulky, která už počátkem roku mu porodila dcerušku. Z manželství se mu v letech 1816—1836 narodilo devět dětí, z nichž však tři zemřely v útlém věku, z toho dva chlapci. Millian bydlel s rodinou do r. 1827 v domě čp. 185, v dnešní Třídě Československé armády, toho roku se však přestěhoval do **právovárečného měšťanského domu čp. 7 na náměstí**, který zdědila jeho manželka po svém otci. V tomto domě, jehož hodnota byla tehdy oceněna na 3000 zlatých, bydlela rodina Millianova až do let sedmdesátých. V třicátých letech 19. století byl Millian jmenován protokolistou krajského úřadu a po jeho zrušení a nové organizaci státní správy r. 1849 se stal **sekretářem nově zřízeného okresního hejtmánství** v Hranicích. Byl jím ještě r. 1854, v r. 1859 byl však již c. k. úředníkem v důchodu.

Millian projevoval od mládí talent a cit pro vnímání krás přírody a její malířské zobrazení. Není zatím známo, zda již před příchodem do Hranic se věnoval malířství, jak by tomu nasvědčovaly jeho pozdější teoretické znalosti. V Hranicích našel velmi příhodné prostředí pro své umělecké i literární zájmy. Byly to především jeho **styky s J. H. A. Gallašem**, který v té době slavil vrcholné literární úspěchy po vydání své Muzy Moravské (jejímž předplatitelem byl i Millian), byl sám aktivním malířem a kreslířem, znal a stýkal se s mnoha literáty i umělci a pro výtvarnou výchovu (zejména kreslení) zřídil a vedl soukromou školu. Millian našel u něho mnoho podnětů pro vlastní tvorbu malířskou i literární. Jako autodidakt se postupně propracovával **od figurální malby k účinné krajinomalbě** a znázornění přírodních scénérií. V třicátých letech ještě pod vlivem Gallašovým maloval figurální obrazy. Z tohoto období známe jen jeden jeho obraz sv. Mikuláše, který namaloval r. 1834 pro oltář kostela v **Rudolticích** u Libavé, o němž praví Gregor Wolný, autor církevní topografie Moravy, že je dobře a výstižně malován. Obraz je, bohužel, od r. 1947 nezvěstný. Ve čtyřicátých letech maloval Millian již výhradně **romantické krajiny a přírodní scénérie**, jež odborná kritika hodnotila kladně. V tomto žánru se Millian dopracoval vlastního osobitého výrazu. V roce 1844 byly jeho krajinné kompozice tiskem poprvé zhodnoceny a vysoce oceněny v brněnském časopise „Moravia“ a ve Franklových „Sonntagsblätter“, jež věnovaly výtvarnému umění soustavnou pozornost. Bylo

to pět Millianových obrazů z majetku Richarda sv. p. z Mattencloit, komisaře krajského úřadu v Hranicích, jež zde byly kriticky popsány a zhodnoceny, a to obrazy 1. **Údolí Bečvy jihovýchodně od Hranic** na jaře, v pozadí s valašskými Karpatami, 2. Kravaňsko ve večerním osvětlení s fulneckým zámeckým vrchem v popředí a v pozadí s výhledem do údolí Odry, 3. Štramberský hradní zříceninou, v popředí dřevěná domky originální konstrukce a poloha, 4. **Výhled s výšin sudetských hor u Zlatých Hor do rovin pruského Slezska**, 5. **Pohled na město Hranice s jeho malebným okolím**. Autor článku v Moravii J. K. chválí nadšeně talent a malířské nadání Millianovo a v duchu tehdejšího estetického pojetí vyzvedává věrně zobrazenou krajinu, jeho dovednost zachytit malířsky světlo, ovzduší i náladu krajiny a konstatuje, že obrazy snesou srovnání s obrazy nejlepších krajinářů. Osud popsáných obrazů není dnes bohužel znám. V roce 1855 se v časopisech objevily opět zprávy o malířském díle Millianově, když kreslil v hlubokých lesích hukvaldského panství, studoval a pořídil řadu originálních skic tajuplných partií pralesa, malebně velmi působivých. Pracoval tu delší dobu a zachytil větší partie i detailní záběry nespoutané divočiny lesa jako studie pro své malířské kompozice. Některé z těchto skic se dochovaly podnes. I v těchto zprávách je Millian uváděn jako vynikající **malíř moravské přírody**.

Z četných obrazů Millianových, roztroušených dnes po muzeích, galeriích i v soukromém majetku, známe zatím jen malou část jeho malířského umění. **V městském muzeu v Hranicích** jsou v galerii obrazů hranických umělců vystaveny **dva olejové obrazy Millianovy**. 1. Velehorská alpská krajina, v popředí s boží mukou, pouťníkem a dvěma modlíci se ženami. Obraz je dole signován a pochází údajně z hranické „Besedy“. Druhý obraz představuje měsíční přímorskou krajinu v popředí s dvěma čluny a rybáři, psem a vrbami na břehu. Také tento obraz pochází údajně z „Jurika“. V galerii jsou vystaveny ještě dvě tužkové kresby, **pohled na starou budovu lázní v Teplících nad Bečvou** (přír. č. 2870) a lavírovaná kresba **jeskyně v černotínském vápencovém kamenolomu** (přír. č. 2871). První zachycuje vzhled staré lázeňské budovy před jejím zbořením r. 1865 a postavením nové zděné lázeňské budovy, druhá Millianovu výpravu na čunu do tajemné jeskyně r. 1866. Obě kresby s dvěma dalšími byly určeny jako předlohy pro xylografickou reprodukci do propagační brožury o Teplících, jsou proto provedeny pro tento účel.

Nejvíce Millianových olejových obrazů i tužkových skic je dnes uloženo v **Moravské galerii v Brně**. Je to **5 velkých olejomalb** a to **Pohled na Rajhrad** z r. 1846 o rozměrech 93×128 cm, jím signovaný (inv. č. A 697), malovaný na plátně, druhý obraz **Krajina z téhož roku**, formátu 31×40 cm, pocházející z kláštera augustiniánů v Brně (č. 146), Krajina s boží mukou a pocestným, olej na dřevě 24×29 cm (inv. č. A 1454), získaný koupí r. 1869, dále **Krajina za bouře**, olej na plátně 21×27 cm, získaný darem od Christiana d'Elverta (inv. č. A 193) a **Zimní krajina**, olej na dřevě 48×64 cm z r. 1865, koupený r. 1872 (inv. č. A 124). Všechny tyto obrazy jsou signovány T. Millian. Kromě olejových obrazů získala Moravská galerie v Brně **42 Millianových skic a kreseb**, provedených tužkou, zčásti Millianem popsáných a signovaných, větších i menších rozměrů. Jsou to vesměs studie krajiny, lesa, stromů, rybníků, budov apod., jež jsou ve sbírkách Galerie evidovány přír. čísly B 3804 až 3845. Některé skicy zachycují partie hukvaldského pralesa, další pocházejí z okolí Rožnova a jiných míst, jež Millian navštívil, mnoho z nich zachycuje nepochybně i **partie z Hranic a okolí**, např. židovský hřbitov (r. 1831), kašnu, portál, zámecký park, Skalku, Hrabůvku, Helfštýn aj. Většinou jsou datovány a pocházejí hlavně z let 1864 až 1869, jedna skica je datována dokonce až 3. 6. 1875! Tyto kresby a skicy mají nejen hodnotu výtvarnou, ale dnes i historickou, protože zachycují objekty, které již neexistují, resp. krajinné partie, zcela dnes změněné. Z toho hlediska zasluhují spolehlivě topografické určení a případně i reprodukci.

Další **dva Millianovy obrazy**, pocházející z bývalé arcibiskupské obrazárny v Kroměříži, jsou dnes uloženy v **zámecké obrazárně státního zámku v Kroměříži**. Představují výjevy z Podzámecké zahrady v Kroměříži a barevně i pojetím jsou velmi působivé. Oba obrazy jsou malovány na dubových deskách formátu 58×77 cm a mají dnes inv. č. 0269 a 0270. Autorsky obrazy určil umělecký historik E. Dostál. Také v **záмку v Lipníku n. B.** (a nepochybně i v záмку v Hranicích) bylo několik Millianových olejových obrazů, z nichž jeden představující Nádvoří hradu Helfštýna je dnes uložen údajně ve sbírkách připravovaného Muzea Záhoří a Pobečví v Lipníku n. B., umístěného v budově býv. piaristické koleje. Další obrazy Millianovy byly v benediktinském **klášteře v Rajhradě**, kde Millian několikrát pobýval, neboť jeho nejstarší syn Adolf měl z Rajhradu manželku, dceru tamního hostinského Vincence Rabenovského. Millian znal dobře vztahy města Hranic k Rajhradu, viděl i oba obrazy zakladatele města Hranic rajhradského mnicha Jurika, umístěné v rajhradském klášteře. Maloval rajhradský klášter dvakrát. Jeden z těchto obrazů z r. 1846 je dnes v Moravské galerii v Brně, druhý byl údajně umístěn v klášterní prelaturě. Oba obrazy jsou velmi dobré práce. Je nepochybné, že další obrazy, zatím neurčené, jsou uloženy i v dalších moravských muzeích, některé snad se nacházejí dosud v starosedlických rodinách v Hranicích, resp. se dostaly do rukou sběratelů obrazů.

Millian jako nadšený obdivovatel přírody projevil své romantické sklony i literárně. V roce 1852 **pobýval v přírodních lázních Rožnov pod Radhoštěm**, kde byla tehdy zavedena módní léčba pití ovčí žinčice. Romantický ráz okolí městečka upoutaly Milliana a své dojmy z krás valašské přírody **popsal** nadšenými slovy v knížce „Der Molkencurort Rožnau in der mährischen Wallachei mit seinen Umgebungen“, kterou r. 1853 vydala v Hranicích tiskárna Amálie Škar-niclové. Předmluva knihy je datována Millianem v Hranicích v prosinci 1852. Své líčení opatřil Millian 6 kresebnými pohledy na Rožnov a okolí, jejichž litografie byly připojeny jako příloha před titulní list knihy. Typograficky je to knížka vynikající úrovně, litografie Millianových kreseb nejsou však nejlepší kvality. Jejich reprodukce otiskl r. 1932 Fr. Tábořský v Našem Valašsku. Z nich pohledy na Rožnov a zejména na dřevěné domy rožnovského náměstí mají dnes dokumentární hodnotu. Millian zachycoval za tohoto rožnovského pobytu i malířsky krajinné partie nedotčené valašské přírody. Ve svém popise se v knížce zmiňuje i o **Hranické propasti, kterou zobrazil několikrát štětcem**. Také osud těchto olejových obrazů je dnes neznámý. Celý text knížky je dokladem Millianova malířského vidění přírody. Další tištěnou literární prací Millianovou je podrobný malířský **popis nově objevených jeskyní v černotínském vápencovém kamenolomu u Teplíc n. B.** ze srpna 1869, který otiskl r. 1870 v brněnském d'Elvertově Nottizenblattu pod titulem „Die neu en Felsengrotten bei Weisskirchen, ein Stück Unterwelt“. Tyto jeskyně, objevené r. 1866, zatopené zčásti vodou, prohlédl Millian r. 1869 za obtížných podmínek s dvěma hranickými přáteli, technickým úředníkem železničním Königem a notářem Prchalou. König jeskyně vyměřil a narýsoval jejich pláněk, Millian popsál jeskyně slovem a zachytil jejich krásu štětcem. D'Elvert neotiskl, bohužel, s článkem zaslaný Königův půdorys jeskyně ani obě vyobrazení Millianova. Otištěný Millianův popis černotínských vápencových jeskyní je dnes jediným dokladem jejich existence, protože byly později při těžbě vápence zničeny. Millianův malířský i odborný popis jeskyně, který pořídil ve věku 76 let, je současně dokladem jeho tělesné i duševní svěžesti do pozdních let života.

Millian vyjednával ještě r. 1871 s majitelkou velkostatku Hranice—Lipník, k němuž patřily i lázně Teplice n. B. o vydání **propagační brožury o lázních Teplice nad Bečvou a jejich okolí**, jejíž rukopis napsal a vyzdobil čtyřmi kresbami pro dřevorytou reprodukci. K vydání knížky však nedošlo.

Poslední léta Millianova života jsou zatím zahalena neprůniknutelnou rouškou.

Millian nezemřel v Hranicích. Datum a místo jeho úmrtí se přes prošetření všech možných stop a kombinací nepodařilo zatím nikde zjistit. Rok 1875 jako rok Millianova úmrtí uvedl poprvé r. 1906 H. Welzl v soupise moravských výtvarníků, který pořídil výpisem z Wolného církevní a světské topografie Moravy a odtud byl pak přejímán do všech dalších prací, slovníků apod. Podle skicy, chované v Moravské galerii v Brně, datované 3. 6. 1875 (nejde-li o omyl ve čtení data) Millian v tomto roce ještě žil. U Welzla jde nepochybně o poslední zmínku o Millianovi, kterou uvedl jako rok úmrtí. S rezervou je nutno zatím brát rodinnou tradici, že Millian odešel a zemřel v Uhrách nebo v Americe. V roce 1875 měl již 81 let. Jde tu snad o záměnu životních osudů s některým z jeho vnuků. Je však možné a pravděpodobné, že Millian zemřel skutečně v cizině, snad při návštěvě rodiny syna Gustava, který nežil na Moravě. V této době po smrti Millianovy manželky r. 1869 žili jen dva jeho synové.

Nejstarší syn Adolf Millian, narozený 22. 2. 1821 v Hranicích, který se oženil s Karolinou Rabenovskou z Rajhradu, stal se po studiích státním úředníkem, zemřel však již 18. 1. 1852 v Hranicích ve věku pouhých 29 let. Byl tehdy c. k. vyvazovacím komisařem v Mikulově na jižní Moravě. Jeho mladičká vdova se vdala hned r. 1854 za Jakuba Kamenička, oficiála berního úřadu v Hranicích. **Druhý syn Gustav**, narozený 11. 9. 1826, vystudoval zemědělství na univerzitě v Olomouci a odešel patrně za hospodářského správce mimo Moravu. Snad nabyl později většího majetku a pozval starého otce k trvalému pobytu k sobě. **Nejmladší syn Josef**, narozený 30. 8. 1836 zůstal v Hranicích, byl později soudním kancelistou a je předkem početné větve hranických Millianů, žijících podnes v Hranicích. Když v roce 1869 7. 7. zemřela Terezie Millianová, manželka Tadeášova ve věku 72 let, byl její **dům na náměstí čp. 7** prodán jménem dědiců a podle plné moci Tadeáše Milliana za 7.000 zlatých Ignáci Mannabergovi, který jej však prodal ještě téhož roku i se **zahradou na hradním vale Ferdinandovi Petschnerovi**. Ten tu pak zřídil **kavárnu, dnešní restauraci Na hradbách**. Dědici pohledávek Terezie Millianové se staly podle poslední vůle nezletilé děti Josefa a Cecílie Millianových, Adolf, Evženie, Josef a Tadeáš. Z nich Adolf Millian (zemřel 1932) byl později v Hranicích **malířem písma a lakýrníkem**, stejně jako jeho synové Antonín (zemřel 1973) a Augustin, který žije v Hranicích podnes.

Prameny a literatura

Matriky a gruntovní knihy města Hranic, Státní archiv v Opavě.
Korespondence s Moravskou galerií v Brně a Státním zámkem v Kroměříži.
C. Wurzbach, Biographisches Lexikon des Kaisertums Österreich XVIII. s. 329.
Nottizenblatt der hist. stat. Section ec. 1870 s. 66 a d.
Fr. Táborský, Propagační kniha o Rožnově a Valašsku, Naše Valašsko III, s. 105.
Fl. Zapletal, Hranický malíř Tadeáš Millián, Naše Valašsko III, s. 173.
Sdělení Augustina Milliana v Hranicích.

DROBNĚ ZPRÁVY

Na závěr Měsíce knihy se konalo 26. března v Přerově **hodnocení práce zaměstnanců knižního obchodu v okrese**. V knihkupectvích v okrese se v minulém roce prodalo knih za sedm miliónů Kčs, tj. více než o půl miliónu Kčs více než předpokládal plán. Za tyto výsledky byl přerovský okres hodnocen jako nejlepší v Severomoravském kraji a pracovníkům knižního obchodu propůjčena opět putovní standarta podnikového ředitele za první místo v socialistické soutěži. Současně byla hodnocena i činnost jednotlivých soutěží v okrese. Ředitelství krajského podniku knižního maloobchodu KNIHA v Olomouci propůjčilo **knihkupectví**

0 70 80 2 v Hranicích, vedenému Jindřichem Těšíkem, čestný název „**KNIHKUPECTVÍ VZORNĚ KULTURNÍ PRÁCE**“ jako šestému knihkupectví v Severomoravském kraji.

LN

—★—

Ústřední půjčovna filmů v Praze a krajské podniky pro film, koncerty a estrády vyhlásily soutěž kin v dosažení nejlepších výsledků v návštěvnosti sovětských filmů v roce 1975 v akci „Film v Měsíci Československo-sovětského přátelství“. Při hodnocení této soutěže bylo **mezi nejlepšími vyhodnoceno také kino SVĚT v Hranicích**, jehož vedoucím je Miloslav Maršálek.

—★—

Klub filatelistů 07—19 v Hranicích pravidelně hodnotí svou práci. Na členském schůzi v březnu 1976 předseda Adolf Koukal zhodnotil činnost klubu v roce 1975, zejména práci výboru, účast na výstavách, informoval o účasti klubu v soutěži aktivity klubů Severomoravského kraje a připomněl důležitá politická výročí a události letošního roku, zejména sjezdy KSSS a KSČ a 55. výročí založení KSČ. Jednatel klubu ing. L. Dohnal přednesl referát o nových stanovách a organizačním řádu Svazu čs. filatelistů. V dalším průběhu schůze byly členům důstojným způsobem odevzdány nové členské průkazy Svazu čs. filatelistů. 23 dlouholetých členů klubu a obětavých funkcionářů převzalo za věrnost filatelii **čestné uznání klubu**. Klub vyzývá také své členy, aby shromáždili vzpomínky na činnost filatelistického spolku v Hranicích v minulosti k podchyčení historie filatelistického hnutí na Hranicku.

Klub filatelistů v Hranicích pořádá **pravidelné výměnné schůzky každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci** v místnostech Klubu důchodců v Hranicích, v ulici Na náspech od 9 hodin dopoledne. V měsíci květnu 1976 se tedy schůzky konají **9. a 23. května**.

Klub mladých filatelistů pořádá pravidelné schůzky každý pátek od 16 hodin dopoledne v Městském domě pionýrů a mládeže v ulici Sovětské armády.

—★—

Na základě pozvání družebního podniku WEB Pumpenwerke Halle, ztráví oslavy letošního prvního máje hudební soubor JKP v Německé demokratické republice. Jde o taneční orchestr, který řídí s. Frant. Juráč, a který je hranické veřejnosti, hlavně mládeži dobře znám z tanečních večerů v restauraci Hromůvka. Tento taneční orchestr bude ve dnech 29. 4.—5. 5. hrát na podnikových slavnostech v Salzwedelu, kde je pobočný závod WEB Pumpenwerke Halle. Budou to koncertní vystoupení, ale i hry k tanci a také hudební produkce v prvomájovém průvodu. I když je o taneční orchestr, jeho členové jsou natolik dobří muzikanti, že umějí dát dohromady i malou českou dechovku. Soubor bude jistě dobře reprezentovat nejen dobrou českou hudbu, ale také naše město i náš socialistický stát.

—★—

V MUZEU MORAVSKÉ BRÁNY je přístupna expozice „**FAJANS A KAMENINA**“ s bohatými ukázkami habánské fajanse, lidové moravské a české kameniny a výrobků hranické dietrichštejnské manufaktury na fajans. Výstavní prostory v budově muzea v Janáčkově ulici č. 1 jsou přístupny vždy v neděli dopoledne a ve středu odpoledne.

PUBLIKACI

prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. PhDr. L. Hosáka a PhDr. B. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC (I. díl)

je možno zakoupit na městském národním výboru, odbor školství a kultury, nebo v kanceláři Cestovní informační služby ve Svatoplukově ulici.

PROGRAM MÁJOVÝCH OSLAV

a kulturní programy JKP

Sobota 1. 5. 9.00 hodin	MANIFESTACE PRACUJÍCÍCH a přehlídka prvomájového průvodu na náměstí KG
19.00 hodin	Slavnostní otevření hranické sokolovny Koncert Moravské filharmonie Olomouc
Středa 5. 5. sokolovna 19.30 hodin	MěstV SČSP a vojenská posádka připravili SLAVNOSTNÍ PROGRAM Státního souboru písní a tanců
Pátek 7. 5. 16.00 hodin 19.00 hodin	Kladení věnců k Památníku družby Lampiónový průvod
Středa 12. 5. sál JKP 16.00 hodin	PŘEHLÍDKA SOUBORŮ ZUČ Vystoupení souborů zájmové činnosti umělecké činnosti Střední lesnické technické školy. Zdravotnické školy a gymnázia v Hranicích, žáci Lidové školy umění v Hranicích.
Čtvrtek 13. 5. kult. dům HCV 19.30 hodin	Opereta B. Nádvořníka ZPÍVEJTE KRÍDLOVKY V nastudování operetního souboru Státního divadla Ostrava
Středa 19. 5. sál JKP 19.30 hodin	Slavnostní divadelní představení Vladimír Levstik — Herbert Grün: HADÍ HNÍZDO Hru uvádí Severomoravské divadlo Šumperk — v předplatném
Úterý 25. 5. sál LŠU 17.00 hodin	Literárně hudební pořad NOVÁ ČESKÁ POEZIE Připravila Městská lidová knihovna v Hranicích
Středa 25. 5. sál JKP 15.00 hodin	PŘEHRÁVKY ŽÁKŮ HUDEBNÍCH KURSŮ JKP
Neděle 6. 5. letní kino	ZÁBAVNÉ ODPOLEDNE PRO DĚTI

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ HADÍ HNÍZDO

V rámci oslav 31. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou se uskuteční slavnostní divadelní představení HADÍ HNÍZDO. Je to drama Herberta Grüna na motivy Vladimíra Levstika a zpracovává osobitým způsobem velké téma, se kterým se po svém vypořádává každá národní literatura. Je to téma mateřství, pojatého jako téma života, životodárné síly. Matka je zde dárkyní života a současně také symbolem země. Kastelka, selka, která vychovala sama tři syny, která obdělává půdu a rve se se světem o každou píď života, ztrácí v první světové válce dva ze svých synů.

Také válka je symbolem — symbolem negativních sil, symbolem lidského zla, smrti. Matka proti válce, to je život proti smrti. Toto téma zpracoval v české literatuře např. Karel Čapek ve svém dramatu Matka. V dramatu Hadí hnízdo je toto téma zpracováno neopakovatelným způsobem, zemitě, s citem pro půdu, vlast, s typickým jihoslovanským koloritem. Ovane nás dech vyprahlé země, síla a nezlomnost lidí, kteří po staletí zápasí s půdou, aby vyčobyli život v ní zakletý. Mnohokrát člověk prohrává, již se zdá, že život v souboji se smrtí podléhá. Kde je však konec lidských sil! Život se jen drápkem zachytí ve skále a znovu rozkvétá.

Představení nastudoval umělecký soubor Severomoravského divadla Šumperk za režijního vedení Františka Čecha. V našem městě bude představení uvedeno ve středu 19. května v 19.30 hodin v sále JKP.

EH

PROGRAMY KIN

Kino Svět:

4.— 6. 5.	HLAVA 22
Nezvyklý pohled do života amerických vojáků. Film je mládeži nepřístupný.
7.—10. 5.	CHLAPSKÉ LÉTO
Sovětský film. Poslední akce nebezpečných banditů. Film je mládeži přístupný.
11.—13. 5.	CESTY DRAMATU
II. část filmu „Potomci a předkové“ — od Stalingradské bitvy až po dnešek. Film je mládeži přístupný.
14.—17. 5.	MALÝ VELKÝ MUŽ
Film USA. O hrdinovi, na kterého historie zapomněla. Film je mládeži přístupný.
18.—20. 5.	V NOVÉM SVĚTĚ
Španělský hudební film, mládeži přístupný.

20.—24. 5. BILLIE ZPÍVÁ BLUES
Americký film na motivy autobiografické knížky džezové zpěvačky Billie Holidayové. Film je mládeži nepřístupný.

25.—26. 5. PAŠERÁCI
Sovětský film. Napínavé kriminální drama na zaoceánské lodi. Film je mládeži přístupný.
hodin

27. 5. Představení pro členy Klubu přátel sovětského filmu

17 a 19.30 ČERVENÁ KALINA

28.—31. 5. POLICIE DĚKUJE
Premiéra italského širokoúhlého filmu. Film je mládeži nepřístupný.

1.— 3. 6. EDITH PIAFOVÁ
Životní drama velké zpěvačky. Film je mládeži nepřístupný.

Představení pro mládež — každou neděli ve 14.30 hodin

9. 5. AFÉRY MĚ ŽENY
Český film. Hudebně kriminální příběh.

16. 5. ŽIVOT JE PES
Starší český film s Hugo Haasem.

23. 5. HOLKY Z PORCELÁNU
Česká filmová komedie.

30. 5. ZVONÍK U MATKY BOŽÍ
Francouzský film. Přepis slavného románu V. Huga.

Kino OKO:

4.— 6. 5. VOLNÝ JAKO VÍTR
Věrné přátelství člověka a zvířete v americkém filmu. Film je mládeži přístupný.

7. —10. 5. TETOVANÝ ČASOM
Slovenský film. Příběh mladého člověka, jeho setkání se životem a láskou. Film je mládeži přístupný.

11.—13. 5. FOTBAL STARÝCH ČASŮ
Maďarský film. O mužích, pro něž hřiště znamenalo svět. Film je mládeži přístupný.

14.—17. 5. ZEMĚ ZASLÍBENÁ
Polský historický film podle románu W. S. Reymonta. Dvojprogram. Film je mládeži nepřístupný.

18.—20. 5. LETNÍ NADĚJE, ZIMNÍ VZPOMÍNKY
Film USA. O marném pokusu spojit minulost se současností. Film je mládeži nepřístupný.

21.—24. 5. HOLKA NA ZABITÍ
Barevná kriminální komedie ČSSR. Film je mládeži přístupný.

25.—27. 5. POVÍDKA O DOBRÝCH LIDECH
Jugoslávský film podle stejnojmenné knihy. Film je mládeži nepřístupný.

28.—31. 5. JE JARO, PANE SERŽANTE
Polský film. Komédie o lásce, studování a služebních povinnostech. Film je mládeži přístupný.

1.— 3. 6. MĚSTO NIC NEVÍ
Český kriminální film, mládeži přístupný.

Představení pro děti — každou sobotu v 16 hodin

8. 5. KRÁL KOMIKŮ — Český film s Vlastou Burianem

15. 5. VŠICHNI NA MOŘE — Anglický barevný film

22. 5. Z ANDERSENOVÝCH POHÁDEK — Japonský kreslený film

29. 5. KAPITÁN JACK — Sovětský barevný film

Kino Drahotuše:

2. 5. KAM SE PODĚLA SEDMÁ ROTA
16.30 a 19 Francouzský barevný film, mládeži přístupný.

5. 5. 9.30 PARTYZÁNSKÁ STEZKA (představení pro školu)

11.30 KDYBY TISÍC KLARINETŮ (představení pro školu)

19.00 POSLEDNÍ KAMŮV PŘÍPAD
Příběh legendárního arménského rozvědčíka. Film je mládeži přístupný.

7. 5. DOMOVE, SLADKÝ DOMOVE
19.00 Belgický barevný film. S humorem i vážně o rebelantech po šedesátce. Film je mládeži nepřístupný.

9. 5. KRÁLOVSTVÍ KŘIVÝCH ZRCADEL — představení pro mládež
14.00

9. 5. ZÁŘE NAD DRAVOU
16.30 a 19.00 Bulharský barevný film. Filmová rekonstrukce těžkých bojů před třiceti lety. Film je mládeži přístupný.

12. 5. 13.30 STATEČNÝ OSCEOLA (představení pro školní družinu)

19.00 ZLATÁ MARIE A MODRÝ BELLO
Barevný film NSR. Kreslený barevný muzikál na pohádkové motivy.

14. 5. ZNAK NEPTUNA
19.00 Kanadský film. Dramatický zápas v hlubinách oceánu. Film je mládeži přístupný.

16. 5. ZNAK NEPTUNA
16.30 a 19.00

19. 5. POMERANČOVÝ KLUK
16.30 a 19.00 Premiéra českého filmu. O malých citech, které nemohou nahradit velkou lásku. Film je mládeži přístupný.

21. 5. 19.00 JÁ, NATÁLIE
Barevný film USA. Humorný pohled na svět a lásku dívčího Cyrana. Film je mládeži nepřístupný.

23. 5. KRÁL POUŠTĚ Z BRANDENBURGU — představení pro mládež
14.00

23. 5. JÁ, NATÁLIE
16.30 a 19.00

26. 5. 13.30 TANAP a jiné krátké filmy — představení pro družinu

19.00 VZLĚTNI VYSOKO
Polský barevný film. O touze, která překonávala těžké překážky. Film je mládeži přístupný.

28. 5. 19.00 PLÍŽIVÝ MĚSÍC
Barevný širokoúhlý film. Gregory Peck v hlavní roli dobrodružného filmu. Film je mládeži nepřístupný.

30. 5. PLÍŽIVÝ MĚSÍC
16.30 a 19.30

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-3000

Odpovědný redaktor: Eva Horáková, členové red. rady: prof. Ludvík Novotný,
Jan Sedlářik, Oldřich Lukeš, reg. číslo 49 — Cena 1 Kčs. — Změna pořadů
uvedených v kulturním kalendáři vyhrazena. — Kulturní kalendář města Hranic
vydává JKP Hranice. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc,
závod 11, třída Lidových milicí 5.